

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/6/2018
Identifikačné číslo spisu:	4614201981
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Danica Kočíčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:4614201981.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členiek senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému F. E., bývajúcemu v V., zastúpenému Benkóczki, Baláz - advokáti, s.r.o., so sídlom Ul. 29. augusta 36A, Bratislava, o zaplatenie 1 807,24 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp.zn. 5C/98/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp.zn. 25Co/44/2016 zo dňa 1. marca 2017, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 23. novembra 2015 č.k. 5C/98/2014-176 zamietol žalobu o zaplatenie 1 807,24 € s 8,75 % úrokom z omeškania ročne, špecifikovaným v petite žaloby; o trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1 370,79 € na účet právneho zástupcu žalovaného, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozsudku uviedol, že prevádzkovateľ distribučnej siete (pôvodne v žalobe označený žalobca) si dôsledne neplnil povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „Zákon o energetike“), a to pravidelne neoveroval správnosť merania spotreby plynu na odbernom mieste žalovaného na to určeným meradlom a nevykonával minimálne raz ročne odpočet skutočnej spotreby plynu žalovaným. Použitie typového diagramu odberu na účely stanovenia spotreby plynu žalovaným je preto takým výkonom práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Zdôraznil, že typové diagramy odberu sú vzorce, ktoré prevádzkovateľ distribučnej siete môže použiť len v tom prípade, keď nemá k dispozícii údaje namerané na to určeným meradlom. V danom prípade prevádzkovateľ distribučnej siete nepreukázal, že si plnil povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 656/2004 Z.z. a ani

nevysvetlil, prečo v žalobe a tiež v obidvoch faktúrach, ktoré ako dôkaz k žalobe pripojil, neuviedol, že ide o fakturáciu spotreby plynu na základe údajov určených typovým diagramom odberu. Doplňenie dokazovania znaleckým posudkom č. 4/2015, vypracovaným znalcom Ing. Jaroslavom Bohinským, PhD. nedalo odpoveď na otázku skutočnej spotreby zemného plynu žalovaným, naopak, znalec v ňom uviedol, že nie je možné stanoviť presný a skutočný odber zemného plynu v reálnom čase bez použitia údajov získaných z meradla spotreby plynu. Z uvedeného znaleckého posudku tiež vyplynula skutočnosť, že prevádzkovateľ distribučnej siete účtoval žalovanému fixnú mesačnú sadzbu spotreby plynu 6,46 € bez toho, aby si pravidelne overoval skutočnú spotrebu plynu. Na základe skutočností zistených z doplneného dokazovania okresný súd vyhodnotil žalobu ako nedôvodnú, a preto ju zamietol. Proti predmetnému rozsudku okresného súdu sa žalobca odvolal.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením sp.zn. 25Co/44/2016 z 8. februára 2017 vyhovel návrhu na zmenu na strane žalobcu tak, že pôvodne v žalobe označený žalobca Slovenský plynárenský priemysel, a.s. so sídlom Mlynské nivy 44/a, Bratislava, IČO: 35 815 256 z konania vystupuje a na jeho miesto do konania vstupuje EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803 (ďalej len „žalobca“). Rozsudkom sp.zn. 25Co/44/2016 zo dňa 1. marca 2017 odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1 807,24 € spolu s 5,75 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 516,70 € od 23. februára 2013 do zaplatenia a s 5,75 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1 290,54 € od 23. februára 2013 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej časti týkajúcej sa úroku z omeškania žalobu zamietol. V odôvodnení rozsudku uviedol, že z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, zopakovaného odvolacím súdom na odvolacom pojednávaní mal za preukázané, že pôvodne v žalobe označený žalobca na základe platne uzavretej zmluvy o dodávke plynu dodával žalovanému v období od 19. júla 2011 do 31. decembra 2012 zemný plyn, za ktorý bol žalovaný povinný zaplatiť. Objem spotreby plynu vypočítal podľa § 76 ods. 2 Zákona o energetike na základe typových diagramov odberu, čo je postup súladný so zákonom, pretože meradlo spotreby plynu bolo nefunkčné, pričom zistil, že takto stanovená spotreba plynu zodpovedá priemernej ročnej spotrebe plynu žalovaného. Z uvedených dôvodov nepovažoval odvolací súd námietku žalovaného týkajúcu sa objemu spotreby plynu a použitia typového diagramu za opodstatnenú a rozsudok súdu prvej inštancie tak, ako bolo vyššie uvedené, zmenil konštatujúc, že na základe vykonaného dokazovania (tak okresným, ako aj odvolacím súdom) mal preukázané, že žaloba je vo vzťahu k uplatnenému nároku na zaplatenie neuhradenej ceny dodaného plynu opodstatnená a dôvodná, pretože žalovaný za obdobie od 19. júla 2011 do 31. decembra 2012 faktúry, ktorými mu bol vyfakturovaný dodaný plyn neuhradil; pokiaľ ide o uplatnený nárok na úrok z omeškania vo výške 8,75 % z dlžnej sumy ročne tento považoval odvolací súd za dôvodný len do výšky zodpovedajúcej § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Zb. v novelizovanom znení, t.j. vo výške 5,75 %, preto vo zvyšnej časti žalobu týkajúcu sa uplatneného nároku na úrok z omeškania zamietol.

3. Proti prvej a tretej výrokovej vete výroku rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej v texte aj „dovodateľ“) dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zmenil tak, že „rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdí a prizná mu nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a aj dovolacieho konania alebo aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie“. Ďalej uviedol, že dovolanie odôvodňuje tým, že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ktorého súčasťou je aj právo na riadne, zákonné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. V uvedenej súvislosti žalovaný v dovolaní uviedol, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu takéto požiadavky nespĺňa. Rozsudok odvolacieho súdu je zmätočný, pretože odvolací súd zrozumiteľne neodôvodnil svoj záver o zásadnej skutkovej otázke sporu, a to či došlo v rozhodnom období na jeho odbernom mieste k odberu „akéhokoľvek“ množstva plynu ale presne zisteného množstva plynu, pričom úplne odignoroval jeho argumentáciu, najmä pokiaľ ide o tvrdenie, že typové diagramy odberu plynu by na určenie spotreby plynu a v nadväznosti na to na určenie ceny plynu mali byť použité len výnimočne, za súčasného splnenia všetkých zákonom vyžadovaných povinností prevádzkovateľa distribučnej siete. V súvislosti s

požiadavkou riadneho odôvodnenia rozsudku poukázal žalovaný v dovolaní na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci *Garcia Ruiz v. Španielsko* zo dňa 21. januára 1999, kde sa uvádza, že v rozhodnutí súdu musia byť uvedené riadne a presvedčivé dôvody, na ktorých je rozhodnutie založené a tiež na rozsudok ESLP vo veci *Georiadis v. Grécko* zo dňa 29. mája 1997, z ktorého obsahu vyplýva, že pokiaľ ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Okrem námietok týkajúcich sa riadneho odôvodnenia rozhodnutia žalovaný v dovolaní v súvislosti s nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu namietal tiež to, že odvolací súd rozhodol o niečom, čo nebolo predmetom žaloby, konkrétne o nároku na zaplatenie „imaginárnej spotreby plynu určenej výpočtom podľa typového diagramu“, bez toho, aby žalobca podal návrh na zmenu žaloby. Zároveň zdôraznil, že ak by aj žalobca vo vyššie naznačenom znení podal návrh na zmenu žaloby, tak by ju súd nemohol pripustiť, pretože v spotrebiteľských sporoch, kde je žalovaný spotrebiteľom, sa zmena žaloby nepripúšťa (§ 294 CSP). V súvislosti s nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu žalovaný v dovolaní ďalej namietal zmenu strany sporu na strane žalobcu, ktorú odvolací súd pripustil uznesením sp.zn. k. 25Co/44/2016 zo dňa 8. februára 2017 bez toho, aby mu doručil listinu preukazujúcu skutočnosť, že pôvodne v žalobe označený žalobca postúpil svoju pohľadávku uplatnenú v žalobe v priebehu odvolacieho konania na iný subjekt, pričom musel bez možnosti podať proti predmetnému uzneseniu opravný prostriedok ním založený procesný stav akceptovať. V závere dovolania žalovaný uviedol, že odvolací súd zasiahol do jeho základného práva na súdnu ochranu aj tým, že pri svojom rozhodovaní vychádzal v podstatnej miere z v tom čase už neúčinnnej právnej normy - vyhlášky Federálneho ministerstva palív a energetiky č. 140/1979 Zb. o dodávke vykurovacích plynov obyvateľstvu.

4. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

6. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalovaný vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania z ust. § 420 písm. f/ CSP. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

7. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

8. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

9. Žalovaný namietla, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné) a zmätočné. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladala. S týmto názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp.zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

10. Na záse, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

11. V danom prípade obsah odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Obsah odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, preto jeho rozsudok nemožno považovať za nedostatočne odôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu má náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP preto nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Rovnako za procesnú vadu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať ani postup odvolacieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o návrhu na zmenu žalujúceho subjektu (uznesenie sp.zn. 25Co/44/2016 z 8. februára 2017) spočívajúci v tom, že žalovanému nedoručil relevantnú listinu preukazujúcu postúpenie pohľadávky, pretože zo znenia ust. § 80 CSP takáto povinnosť súdu nevyplyva (povinnosť oznámiť dlžníkovi postúpenie pohľadávky má v zmysle ust. § 526 Občianskeho zákonníka, t.j. hmotnoprávneho predpisu postupca, a to, či si takúto povinnosť splnil a aké z toho vyplývajú dôsledky je otázka právneho posúdenia, ktorá nesúvisí s procesným postupom súdu). Pokiaľ ide o dovoláciu námietku žalovaného týkajúcu sa opodstatnenosti použitia typového diagramu odberu plynu na zistenie spotreby plynu v odbernom mieste žalovaného, najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy uskutočnenej zák.č. 99/1963 Zb., Občianskym súdnym poriadkom dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych

skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Ani od 1. júla 2016, kedy nadobudol účinnosť zák.č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok nie je žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (viď. aj R 24/2017).

12. Uvedené sa týka aj ďalšej dovolacej argumentácie žalovaného, ktorej podstatu tvorí jeho tvrdenie, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z vyhlášky Federálneho ministerstva palív a energetiky č. 140/1979 Zb. o dodávke vykurovacích plynov obyvateľstvu, ktorá bola v zmysle § 43 bod 10 zákona č. 70/1998 Zb. o energetike, (ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 1998) v čase rozhodovania odvolacieho súdu už zrušená (a teda neúčinná), pretože aplikácia konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav je bez akýchkoľvek pochybností otázkou právneho posúdenia, ktorá, tak ako bolo vyššie uvedené, nezakladá zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP (viď. aj R 24/2017).

13. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, preto ho podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.